

GUIA DOCENT DE MATEMÀTIQUES (Llicenciatura de Ciències Ambientals).

1. IDENTIFICACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Nom: Matemàtiques

Codi: 23816

Crèdits: 9

Tipus: Obligatòria

2. OBJECTIUS

Proporcionar coneixements bàsics de Càlcul de funcions d'una variable.

Mostrar l'aplicabilitat de les equacions diferencials en l'estudi de creixement de poblacions.

Introduir funcions de diverses variables.

3. CONTINGUTS

1- Càlcul en una variable.

1.1 Equacions i inequacions.

1.2 Rectes i paràboles.

1.3 Continuïtat i derivació.

1.4 Extremes absoluts i relatius.

1.5 Gràfics de funcions.

1.6 Fórmula de Taylor.

1.7 Zeros de funcions d'una variable.

2- Integració en una variable.

2.1 Càlcul d'àrees. Integració.

2.2 Tècniques d'integració: per parts i canvi de variable.

2.3 Integrals racionals.

3- Introducció a les equacions diferencials ordinàries.

3.1 Solució d'una equació diferencial: general i particular.

3.2 Equacions de variables separades. Equacions lineals.

3.3 Models de creixement de poblacions. Comportament asimptòtic.

4- Funcions de diverses variables.

4.1 Corbes i superfícies de nivell.

4.2 Derivades parcials. Regla de la cadena.

4.3 Producte escalar i projeccions.

4.4 Gradients i derivades direccionals.

4.5 Rectes i plans tangents.

4.6 Valors màxims i mínims. Extremes relatius.

4. TEMPS DE DEDICACIÓ DE L'ALUMNE.

TIPUS D'ACTIVITAT	Descripció	Hores
ACTIVITATS PRESENCIALS	Classes de Teoria	40
	Classes de Problemes	36
	Realització de prova parcial	4
	Realització d'examen final	4
ACTIVITATS NO PRESENCIALS	Estudi de teoria	30
	Pensar i resoldre exercicis	38
	Recerca bibliogràfica	4
	Preparar prova parcial	12
	Preparar examen final	12
	TOTAL	180

5. CAPACITATS O DESTRESES A ADQUIRIR

Teòriques

- Coneixer l'equació d'una recta planar i la d'una paràbola.
- Saber que és la representació gràfica d'una funció.
- Entendre que és una funció contínua.
- Entendre la noció de límit.
- Entendre el significat de derivada en un punt.
- Aprendre les regles de derivació i les derivades de les funcions elementals.
- Entendre la relació entre una funció i la seva derivada
- Saber diferenciar entre extrems absoluts i extrems relatius.
- Entendre l'enunciat de la fórmula de Taylor.
- Saber trobar zeros de funcions d'una variable.
- Relacionar el teorema fonamental del Càlcul i l'àrea d'una regió.
- Saber el que és una equació diferencial i el que n'és una solució.
- Entendre els models de creixement de poblacions.
- Entendre la diferència entre solucionar un model de creixement de població i estudiar-ne el seu comportament asimptòtic.
- Saber que els conjunts de nivell en una funció de vàries variables.
- Entendre el significat de derivada parcial i derivada direccional.
- Saber la relació entre el gradient i la derivada direccional màxima.
- Saber relacionar el gradient amb el pla tangent a una superfície.
- Entendre la noció d'extrem relatiu i saber el mètode per trobar-ne.

Pràctiques

- Saber manipular equacions i inequacions.
- Conèixer i saber usar les gràfiques de les funcions elementals.

- Saber trobar zeros de funcions mitjançant el Teorema de Bolzano.
- Saber fer l'estudi del gràfic d'una funció.
- Saber resoldre problemes d'extrems absoluts i relatius.
- Saber calcular els polinomis de Taylor d'una funció en un punt.
- Obtenir estimacions d'errors mitjançant la fórmula de Taylor.
- Saber calcular algunes primitives de funcions.
- Saber trobar zeros de funcions d'una variable.
- Saber calcular algunes àrees de regions planes.
- Donada una funció, saber comprovar si és solució d'una equació diferencial.
- Saber resoldre equacions diferencials de variables separades i també les lineals de primer ordre.
- Saber treure conclusions d'un model de creixement de poblacions (resolent-lo, si cal).
- Saber modificar un model de població al canviar-ne les condicions.
- Saber interpretar algunes corbes i superfícies de nivell.
- Saber calcular derivades parcials i direccionals.
- Saber trobar la direcció de màxim creixement d'una funció (de diverses variables) en un punt.
- Saber trobar el pla tangent al gràfic d'una funció i, més generalment, a una superfície.
- Conèixer el mètode per estudiar extrems relatius de funcions.

6. REQUISITS.

Domini de les operacions aritmètiques elementals.

Haver cursat *matemàtiques* en el Batxillerat.

7. METODOLOGIA.

S'impartiran tres hores setmanals de classes de teoria on s'aniran desgranant els conceptes i enunciant els resultats importants (teoremes) que basteixen la teoria que anem introduint. No ens dedicarem a provar els teoremes sinó que els mostrarem mitjançant exemples i exercicis. On sí caldrà introduir el rigor matemàtic és en l'aplicació dels teoremes i en la resolució d'exercicis.

L'alumne rebrà unes llistes d'exercicis i problemes sobre les que treballarà a les tres hores setmanals de classes de problemes. Prèviament, durant la seva activitat no presencial, haurà llegit i pensat els exercicis i problemes proposats. D'aquesta manera es podrà garantir la seva participació a l'aula i es facilitarà l'assimilació dels continguts procedimentals.

L'assignatura disposa d'una pàgina al *campus virtual* on s'hi aniran penjant les llistes d'exercicis, enunciats d'exàmens d'anys anteriors, material extra i qualsevol informació referent a l'assignatura.

Com és natural, els estudiants disposaran d'hores de consulta als despatxos dels professors.

8. AVALUACIÓ

Primera convocatòria, Febrer.

Hi haurà dos possibles mètodes per a l'avaluació,

- *Mètode 1 (Avaluació continuada)*: L'avaluació final constarà de dues parts. Una primera part es farà mitjançant un examen escrit a final del semestre i serà el 80% de la nota. L'altra 20% serà una nota que sortirà de la classe de problemes fent petites proves parcials durant el semestre, cada alumne s'ha d'examinar en el grup de problemes del que està matriculat.

- *Mètode 2 (Avaluació única)*: L'avaluació final constarà d'un examen escrit a final del semestre que representarà el 100% de la nota.

Cada alumne podrà decidir, en el moment de fer l'exàmen, quin és el mètode amb el que vol ser avaluat, però si no es presenta a les proves parcials que es plantejaran durant el curs llavors no podrà ser avaluat amb el *Mètode 1*.

Segona convocatòria, Juliol.

Només hi haurà *Avaluació única*, és a dir un examen final que representara el 100% de la nota.

9. BIBLIOGRAFIA

- Salas, S.L.; Hille, E., *Calculus. Tomos 1,2*, Editorial Reverté, 1994.

Aquests dos volums cobreixen abastament tot el programa de l'assignatura llevat del tema de les equacions diferencials. L'exposició detallada i exhaustiva del temes permet a l'alumne avançar pel seu compte amb l'ajut tutotitzat del professor. Cal destacar que l'estudiant hi trobarà molts exemples, problemes resolts i exercicis, que l'ajudaran en l'estudi de l'assignatura.

A la Biblioteca de la Facultat de Ciències hi trobareu llibres semblants de diversos autors. Per exemple, H. Anton, R.E. Larson, S.K. Stein, E.A. Swokowski.

- Blanchard, P.; Devaney, R.L.; Hall, G.R., *Ecuaciones Diferenciales*, International Thomson Editores, 1998.

D'aquest llibre només ens interessarà el primer capítol. Qualsevol altre llibre d'equacions diferencials seria igualment útil.

10. PROFESSORAT

Professors de Teoria

Grup 1 (C3/015): Joan Torregrosa, torre@mat.uab.cat

Consultes: Dimarts de 17 a 19, despatx C1/310.

Grup 2 (C3/017): Joaquim Martín, jmartin@mat.uab.cat

Consultes: Dimarts de 11 a 13, despatx C1/220.

Professors de Problemes

Grup 1 (C3/015): Joan Mateu, mateu@mat.uab.cat

Consultes: Divendres de 10 a 11, despatx C1/346.

Grup 2 (C3/011): Daniel Blasi, dblasi@mat.uab.cat

Consultes: Divendres de 11 a 13, despatx C1/324.

Grup 3 (C3/017): Joaquim Martín, jmartin@mat.uab.cat

Consultes: Dimarts de 11 a 13, despatx C1/220.

Grup 4 (C3/019): Maria Sancosmed, sancos@mat.uab.cat

Consultes: Dimarts de 17 a 19, despatx CB/012.

Grup 5 (C5/032-M;C5/017-XV): Daniel Suarez, dsuarez@mat.uab.cat

Consultes: Dimecres de 17 a 18 i divendres de 16 a 17, despatx C1/206.